

Suvestinė redakcija nuo 2011-07-10 iki 2013-12-12

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [56-2504](#), i. k. 103301MISAK00000248

Nauja redakcija nuo 2008-11-12:

Nr. [D1-569](#), 2008-10-27, Žin. 2008, Nr. 129-4937 (2008-11-11), i. k. 108301MISAK00D1-569

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL APLINKOS MINISTERIJOS ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ VEIKSMŲ EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJAIS IR AVARIJŲ PADARINIŲ LIKVIDAVIMO VALDYMO

2003 m. gegužės 20 d. Nr. 248
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 1996, Nr. [57-1335](#); 2000, Nr. [39-1093](#); 2002, Nr. [2-49](#); 2005, Nr. [47-1558](#); 2010, Nr. [70-3472](#)) 8 straipsniu, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#); 2009, Nr. [159-7207](#)) 13 straipsniu:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1. T v i r t i n u pridedamus:

1.1. Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų veiksmų ekstremalių situacijų ar avarių atvejais ir avarių padarinių likvidavimo tvarkos aprašą;

1.2. Aplinkos kokybės tyrimų atlikimo ekstremalių situacijų ar avarių atvejais bei likviduojant jų padarinius tvarkos aprašą;

1.3. Aplinkos ministerijos Ekstremalių situacijų valdymo centro sudėtį;

1.4. Aplinkos ministerijos Ekstremalių situacijų valdymo centro nuostatus;

1.5. Ekstremalios situacijos ar avarijos ir jos padarinių likvidavimo valdymo kontrolės protokolą;

1.6. Ekstremalių situacijų ar avarių sudėtingumo lygių skalę;

1.7. Pranešimo apie ekstremalią situaciją ar avarią formą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1.8. Pirminių tyrimų protokolo formą:

1.8.1. Neteko galios nuo 2011-07-10

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1.8.2. Neteko galios nuo 2011-07-10

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1.8.3. Neteko galios nuo 2011-07-10

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1.9. Neteko galios nuo 2011-07-10

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1.10. Pažymos apie aplinkos užterštumo pirminį įvertinimą ekstremalios situacijos ar avarijos

vietoje formą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

1.11. Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų informavimo apie ypatingas radiacines situacijas tvarkos aprašą.

2. S k i r i u:

2.1. *Neteko galios nuo 2011-07-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

2.2. Aplinkos apsaugos agentūrą ekstremalių situacijų valdymo atsakingą instituciją Aplinkos ministerijos sistemoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

3. Įpareigoju Aplinkos ministerijos Aplinkos kokybės departamentą parengti aplinkos ministro įsakymo projektą dėl personalinės ministerijos Ekstremalių situacijų valdymo centro sudėties ir iki 2008 m. lapkričio 3 d. pateiktį jį tvirtinti.

4. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

4.1. 1999 m. spalio 1 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymą Nr. 312 „Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo“ (Žin., 1999, Nr. [84-2508](#));

4.2. 2000 m. spalio 18 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymą Nr. 446 „Dėl 1999 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. 312 „Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo“ papildymo“ (Žin., 2000, Nr. [94-2949](#));

4.3. 2001 m. balandžio 27 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymą Nr. 233 „Dėl aplinkos ministro 1999 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. 312 „Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo“ pakeitimo įsakymo“ (Žin., 2001, Nr. [39-1378](#));

4.4. 2004 m. gruodžio 29 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymą Nr. D1-704 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 248 „Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo“ papildymo ir pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [4-79](#)).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-569
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-510
redakcija)

**APLINKOS MINISTERIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ BEI MINISTERIJAI PAVALDŽIŲ
IR JOS REGULIAVIMO SRIČIAI PRISKIRTŲ INSTITUCIJŲ VEIKSMŲ EKSTREMALIŲ
SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJ AIS IR AVARIJŲ PADARINIŲ LIKVIDAVIMO TVARKOS
APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų veiksmų ekstremalių situacijų ar avarių atvejais ir avarių padarinių likvidavimo tvarkos aprašas reglamentuoja ministerijos atsakingų institucijų už ekstremalias situacijas (toliau – ES) ar avarijas, veiksmus įvykus šiems atvejais ir veiksmus likviduojant jų padarinius, funkcijų pasiskirstymą tarp atskirų padalinių bei sąveiką su kitomis valstybės atsakingomis institucijomis (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centru, Policijos informacijos valdyba, specialiosiomis tarnybomis (toliau – Atsakingos institucijos))

2. Avarija – įvykis, kurio metu dėl gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio pobūdžio priežasčių yra ar gali būti teršiama aplinka ir kelia pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai.

3. Ekstremali situacija (ES) – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

4. Visi Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių ir Aplinkos ministerijos sistemos institucijų darbuotojai, pastebėję arba gavę signalą ar informaciją apie ES ar avariją, kurios metu teršiama aplinka ar naikinami gamtos ištekliai, kelia žalą aplinkai ir/ar pavojų žmonėms, jų gyvenimo sąlygoms, turtui arba įvykį, galintį sukelti tokias pasekmes, taip pat hidrotechnikos statinių griūtį, privalo nedelsdami perduoti turimą informaciją savo vadovui arba jo įgaliotam asmeniui, o jis arba jo įgaliotas asmuo apie tai informuoja Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) Avarių prevencijos ir valdymo skyrių, tel. (8 5) 273 2995 (visą parą).

5. Aplinkos ministerijos Ekstremalių situacijų valdymo centras (toliau – Centras) pradeda veikti, kai yra pasiekiami ar viršijami kriterijai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [29-1004](#); 2009, Nr. [153-6928](#)). Šią informaciją Ekstremalių situacijų valdymo centro vadovui (jei jo nėra – vadovo pavaduotojui) nedelsdama perduoda AAA.

**II. APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS VEIKSM AI EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR
AVARIJŲ ATVEJ AIS**

6. AAA, gavusi informaciją apie ES ar avariją, kurios metu teršiama aplinka arba naikinami gamtos ištekliai, hidrotechnikos statinių griūtį, pavojingus geologinius, stichinius, katastrofinius meteorologinius ir hidrologinius reiškinius ir situacijas, galinčias sukelti grunto (dirvožemio), žemės gelmių ir požeminio vandens taršą ir/ar žemės gelmių pažeidimus ar įvykį, galintį sukelti tokias pasekmes, ją registruoja ir perduoda:

6.1. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – RAAD), kurio teritorijoje įvyko ES ar avarija, pavesdama skubiai patikrinti vietoje ir pateikti AAA pilną informaciją apie įvykį;

6.2. Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba) – kai ES ar avarijos atveju į aplinką gali patekti pavojingos cheminės ar

radioaktyviosios medžiagos, hidrotechninių statinių griūčių atvejais ir kai susidariusios situacijos valdymui reikalinga hidrometeorologinė informacija;

6.3. Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba) – hidrotechnikos statinių griūčių, pavojingų geologinių reiškinių ir situacijų, galinčių sukelti grunto (dirvožemio), žemės gelmių ir požeminio vandens taršą ir/ar žemės gelmių pažeidimus, atvejais;

6.4. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija) – hidrotechnikos statinių griūčių atvejais;

6.5. Saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Saugomų teritorijų tarnyba) ir Generalinei miškų urėdijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Generalinė miškų urėdija) – gaisrų miškuose ir durpynuose atvejais;

6.6. Centro vadovui, Aplinkos ministerijos vadovybei, Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui (suderinus su Centro vadovu), kai avarijos metu susidaro situacija, artėjanti prie ekstremalios pagal Ekstremalių įvykių kriterijus, taip pat kai aplinkos užteršimas turi arba gali turėti tarpvalstybinį poveikį;

6.7. atsakingoms institucijoms pagal Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių, pavaldžių ir kitų institucijų informavimo apie ypatingas radiacines situacijas tvarkos aprašą – ypatingų radiacinių situacijų atvejais.

7. AAA, dalyvaudama ES ar avarijos valdyme:

7.1. sprendžia apie kitų reikiamų priemonių pasitelkimą, specialistų ir laboratorijų išvykimo į įvykio vietą tikslingumą, reikiamų laboratorinių mėginių paėmimą ir analizę atlikimą;

7.2. teikia informaciją apie ES ar avarijos pasekmes ir likvidavimo eigą Aplinkos ministerijos vadovybei, Aplinkos ministerijos Visuomenės informavimo ir švietimo skyriui, savivaldybių institucijoms, ypatingų radiacinių situacijų atvejais – atsakingoms institucijoms pagal Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių, pavaldžių ir kitų institucijų informavimo apie ypatingas radiacines situacijas tvarkos aprašą;

7.3. konsultuoja RAAD laboratorijų specialistus, koordinuoja jų veiksmus, teikia RAAD informaciją apie ES ar avarijos valdymo metu priimtus sprendimus, atliktus tyrimus ir jų rezultatus;

7.4. jei RAAD nėra reikiamos įrangos, priima sprendimą dėl AAA mobilios laboratorijos vykimo į ES ar avarijos vietą aplinkos tyrimams atlikti tikslingumo;

7.5. atsižvelgdama į ES ar avarijos pobūdį ir mastą, pagal nustatytą veikimo sritį atlieka aplinkos tyrimus (ima mėginius ir atlieka laboratorines analizes), nustato ir vertina aplinkos taršos mastą, teikia sklaidimo prognozes ir tyrimų rezultatus;

7.6. sprendžia, ar reikalingas aplinkos monitoringas likvidavus ES ar avariją, ir teikia pasiūlymus RAAD (išskyrus dėl Baltijos jūros ir Kuršių marių aplinkos monitoringo);

7.7. esant pavojui, kad išpilti teršalai patekę į Baltijos jūrą ar Kuršių marias gali būti išmesti į krantą, konsultuoja Centrą, savivaldybes ir kitas atsakingas institucijas apie efektyvių priemonių naudojimą;

7.8. atlieka Baltijos jūros ir Kuršių marių aplinkos monitoringą likvidavus ES ar avariją, jeigu priimamas sprendimas, kad tai reikalinga.

8. Nustačiusi ar gavusi pranešimą apie hidrotechnikos statinių griūtį ir stichinių hidrologinių reiškinių atvejus ar esant tokiai grėsmei, AAA:

8.1. teikia pasiūlymus RAAD, priešgaisrinės gelbėjimo tarnyboms dėl nuotėkio reguliavimo galimybių ir būtinumo, kad būtų išvengta ar kiek įmanoma sumažinta žala aplinkai ir jos komponentams;

8.2. RAAD prašymu vyksta į įvykio vietą, teikia pasiūlymus dėl būtinų priemonių avarijos padariniams likviduoti, dalyvauja hidrotechnikos statinių griūčių priežasčių tyrime.

III. REGIONŲ APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTŲ VEIKSMAI EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJ AIS

9. Regionų aplinkos apsaugos departamentas, kuriame įvyko ES ar avarija, gavęs informaciją apie įvykį, kurios metu teršiama aplinka arba naikinami gamtos ištekliai, hidrotechnikos statinių griūtį, pavojingus geologinius ir meteorologinius reiškinius ir situacijas, galinčias sukelti grunto (dirvožemio), žemės gelmių ir požeminio vandens taršą ir/ar žemės gelmių pažeidimus ar įvykį, galinti sukelti tokias

pasekmes, registruoja ir nedelsdamas praneša turimą informaciją AAA, užpildydamas Pranešimo apie ekstremalią situaciją ar avariją formą, savivaldybės Ekstremalių situacijų valdymo centro vadovui ir atsakingų institucijų vietos padaliniams.

10. Dalyvaudami ES ar avarijos valdyme, RAAD:

10.1. už ES ar avarijos židinio ribų atlieka gautos informacijos patikrinimą, padaryto poveikio aplinkai pirminį įvertinimą ir nustato galimas pasekmes, praneša apie tai AAA ir informuoja savivaldybės institucijas;

10.2. dalyvauja savivaldybės Ekstremalių situacijų valdymo centrų veikloje, pagal savo kompetenciją teikia pasiūlymus šių centrų vadovams;

10.3. kartu su kitų atsakingų institucijų atstovais imasi veiksmų siekiant nustatyti ES ar įvykusios avarijos kaltininkus;

10.4. pagal nustatytas veikimo sritis atlieka aplinkos kokybės tyrimus, ima aplinkos elementų mėginius laboratorinėms analizėms už ES ar avarijos židinio ribų;

10.5. nustatę ar gavę pranešimą apie hidrotechnikos statinių griūtį, apie įvykį informuoja hidrotechnikos statinių savininkus, savivaldybės institucijas, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybas;

10.6. vadovaudamasis Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais pasiūlymais, teikia nurodymus hidrotechninių statinių savininkams, o priešgaisrinėms gelbėjimo tarnyboms – pasiūlymus dėl nuotėkio reguliavimo galimybių ir būtinumo;

10.7. kontroliuoja, kaip priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, kitų specialiųjų tarnybų atstovai, objekto, įmonės savininkai ar susidariusios ES ar avarijos kaltininkai, savivaldybių atsakingi pareigūnai organizuoja ir vykdo ES lokalizavimo ir likvidavimo darbus, siekiant, kad aplinkai būtų padaryta kuo mažesnė žala. Apie darbų eigą nuolat informuoja telefonu, faksu ar el. paštu AAA;

10.8. duoda nurodymus dėl aplinkos monitoringo reikalingumo ir organizavimo po ES ar avarijos;

10.9. apie ES ar avarijos valdymo metu priimtus sprendimus, apie paimtus mėginius, atliktus tyrimus ir jų rezultatus informuoja AAA, o žemės gelmių taršos atvejais – Lietuvos geologijos tarnybą;

10.10. kontroliuoja ES ar avarijos pasekmių likvidavimo darbus iki taršos likvidavimo ir aplinkos kokybės atstatymo, periodiškai informuoja apie ES ar avarijos pasekmių likvidavimo darbų eigą AAA, pildo ES ar avarijos ir jos padarinių likvidavimo valdymo kontrolės protokolą, kuris saugomas atitinkamoje RAAD agentūroje, kurios kontroliuojamoje teritorijoje įvyko ES ar avarija, ir užbaigus žalos, administracinių baudų išieškojimo procedūras, pateikiamas AAA, skiria administracines nuobaudas, teikia ieškinius dėl aplinkai padarytos žalos atlyginimo, kontroliuoja jų išieškojimą.

IV. LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBOS VEIKSMAI EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJAIS

11. Prognozuoja katastrofinius ir stichinius meteorologinius ir hidrologinius reiškinius, galinčius sukelti didelius neigiamus gamtinės aplinkos pokyčius.

12. Dalyvaudama ES ar avarijos valdyme, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba:

12.1. informuoja apie katastrofinius ir stichinius meteorologinius ir hidrologinius reiškinius, teikia katastrofinių ir stichinių hidrometeorologinių reiškinių prognozes Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, AAA ir RAAD, kurio kontroliuojamoje teritorijoje įvyko ar gali įvykti ES, Žemės ūkio ministerijai (tik apie užfiksuotas stichines sausras);

12.2. ES ar avarijos metu, kai į aplinką patenka radioaktyvios, cheminės, biologiškai pavojingos ir kitos teršiančios pavojingos medžiagos, pagal poreikį teikia hidrometeorologines prognozes bei hidrologinių ir meteorologinių matavimų duomenis šių situacijų valdymą vykdančioms institucijoms.

V. LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBOS VEIKSMAI EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJAIS

13. Gavusi pranešimą apie pavojingą geologinį reiškinį (t. y. gamtinio pobūdžio ekstremalų įvykį) bei ES ar avarijos atvejį, galintį sukelti grunto (dirvožemio), žemės gelmių ir požeminio vandens taršą ir/ar žemės gelmių pažeidimus, apie tai nedelsdama informuoja AAA.

14. Dalyvaudama ES ar avarijos valdyme:

14.1. teikia metodinę paramą ir konsultacijas grunto (dirvožemio), žemės gelmių ir požeminio vandens būklės įvertinimo ir tyrimo klausimais galimo jų užteršimo arba pavojingų geologinių reiškinių atveju;

14.2. pagal pateiktus tyrimų rezultatus rengia ekspertines išvadas ir prognozes apie ES ar avarijos poveikį gruntui (dirvožemiui), žemės gelmėms ir požeminiam vandeniui bei ekosistemoms;

14.3. nustato grunto (dirvožemio), žemės gelmių ir požeminio vandens užteršimo ir/ar žemės gelmių pažeidimo lygį ir, esant galimybei, teikia teršalų sklaidimo prognozes už šių situacijų valdymą atsakingoms institucijoms;

14.4. informuoja RAAD ir AAA apie ekspertines išvadas, prognozes ir apie priimtus sprendimus taršai likviduoti.

VI. VALSTYBINĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJOS VEIKSMAI EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJAIS

15. Nustačiusi ar gavusi pranešimą apie hidrotechnikos statinių griūtį arba griūties grėsmę, apie įvykį nedelsdama informuoja AAA.

16. Vyksta į įvykio vietą, teikia pasiūlymus dėl būtinų priemonių avarijos padariniams likviduoti ir dalyvauja hidrotechnikos statinių griūčių priežasčių tyrime.

VII. VALSTYBINĖS SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBOS IR GENERALINĖS MIŠKŲ URĖDIJOS VEIKSMAI EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJAIS

17. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba ir (ar) Generalinė miškų urėdija nustačiusios ar gavusios informaciją apie gaisrų saugomose teritorijose, miškuose ir durpynuose atvejus ar informaciją apie ES ar avariją, kurios metu teršiama aplinka arba naikinami gamtos ištekliai, ar įvykį, galintį sukelti tokias pasekmes, pagal kompetenciją nedelsdamos praneša turimą informaciją AAA.

18. Dalyvaudamos ES ar avarijos valdyme gaisrų atvejais:

18.1. registruoja pranešimus apie gaisrus saugomose teritorijose, miškuose ir durpynuose;

18.2. Generalinė miškų urėdija kartu su VĮ miškų urėdijomis ir savivaldybės institucijomis, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybomis organizuoja miškų gaisrų gesinimą;

18.3. apie gaisrų gesinimo eigą, prognozuojamas pasekmes informuoja AAA;

18.4. apskaičiuoja gaisrų padarytą žalą ir teikia šią informaciją AAA.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

APLINKOS KOKYBĖS TYRIMŲ ATLIKIMO EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ ATVEJ AIS BEI LIKVIDUOJANT JŲ PADARINIUS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aplinkos kokybės tyrimų atlikimo ekstremalių situacijų ar avarijų atvejais bei likviduojant jų padarinius tvarkos aprašas reglamentuoja, atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių ir Aplinkos ministerijos sistemos institucijų techninį aprūpinimą, specialistų kvalifikaciją, specializaciją bei finansines sąnaudas, jų veikimo sritis ekstremalių situacijų (toliau – ES) ar avarijų atvejais.

2. ES ar avarijos likvidavimo metu tyrimai atliekami, vadovaujantis aplinkos apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrų 1998 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 23/66 „Dėl darbų, atliekamų sprendžiant cheminių medžiagų valdymo klausimus, paskirstymo“ (Žin., 1998, Nr. [15-357](#)) ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 1999 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 17 „Saugaus darbo zonų likviduojant chemines avarijas nustatymas“ patvirtinta metodika.

2 skyrius. Neteko galios nuo 2011-07-10

Skyriaus naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

III. REGIONŲ APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTŲ VEIKSM AI ATLIEKANT APLINKOS KOKYBĖS TYRIMUS ES AR AVARIJ OS ATVEJ AIS BEI LIKVIDUOJANT JŲ PASEKMES

5. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – RAAD) Valstybinės analitinės kontrolės skyrius (toliau – VAKS), išskyrus Klaipėdos RAAD, esant bet kokiam ES ar avarijos mastui, atlieka aplinkos elementų tyrimus, kuriems atlikti turi teisės aktų nustatyta tvarka išduotą leidimą. RAAD pateikia Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA) šiuo įsakymu patvirtintos formos pirminių tyrimų protokolą apie atliktų tyrimų rezultatus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

6. Patikslina, kiek ir kokių cheminių ir kitų medžiagų yra ūkio subjekte, kuriame įvyko avarija, ar dėl to susidarė ES, ir informuoja apie tai AAA.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

7. Paima aplinkos elementų mėginius ir operatyviai persiunčia AAA Aplinkos tyrimų departamentui (toliau – ATD) aplinkos elementų tyrimams, kuriems atlikti RAAD neturi teisės aktų nustatyta tvarka išduoto leidimo. Kartu pateikiama mėginių paėmimo vietų schema ir laikas. Apie išsiųstus arba numatomus išsiųsti mėginius iš anksto praneša ATD.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

8. Jeigu ES ar avarija įtakoja ar gali įtakoti upės vandens kokybę, kurioje yra automatinė ėminių paėmimo stotis, operatyviai išanalizuoja jau paimtus mėginius ir pagal analizių rezultatus sprendžia, ar reikia keisti stoties darbo režimą.

9. Vietovėse, kur yra aplinkos oro kokybės tyrimo stotys, ES ar avarijos atveju, susijusiu su aplinkos oro tarša, operatyviai paima tyrimų duomenis iš stoties, įvertina oro užterštumo lygį ir duomenis perduoda AAA bei kitoms atsakingoms institucijoms.

10. Paruošia šiuo įsakymu patvirtintos formos pažymas apie aplinkos užterštumo pirminį įvertinimą ekstremalios situacijos ar avarijos vietoje ir pateikia ją AAA.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

IV. APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS VEIKSMAI ATLIEKANT APLINKOS KOKYBĖS TYRIMUS ES AR AVARIJOS ATVEJAIŠ BEI LIKVIDUOJANT JŲ PASEKMES

11. Koordinuoja ir organizuoja atskirų Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių ir pavaldžių institucijų aplinkos tyrimų eigą ES ar avarijų vietoje, operatyviai informuoja apie ES ar avarijos lokalizavimą, sustabdymą ar išplitimą, nepalankių meteorologinių sąlygų susidarymą aplinkos tyrimus ES ar avarijos vietoje atliekančioms laboratorijoms.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

12. AAA skubiai išvyksta į bet kurį regioną esant aplinkos oro, paviršinio vandens, grunto, dirvožemio užterštumui, įvykus ES ar avarijai, kuris atitinka ES ar avarijos sudėtingumo skalės pirmąjį lygį, ar įvykus bet kokio masto ES ar avarijai Klaipėdos RAAD priskirtoje teritorijoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

13. Kitais atvejais klausimą dėl AAA dalyvavimo būtinumo sprendžia AAA kartu su RAAD.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

14. Atlieka aplinkos elementų mėginių, paimtų ES ar avarijos vietoje, tyrimus ir matavimus ES ar avarijos vietoje:

14.1. nustato sunkiuosius metalus ir jų koncentracijas aplinkos ore, vandenyje, dirvožemyje, augmenijoje, dugno nuosėdose;

14.2. nustato pesticidus ir kitus organinius junginius bei jų koncentracijas vandenyje, dirvožemyje, augmenijoje, biotoje;

14.3. nustato įvairius dujinius organinius junginius ir jų koncentracijas aplinkos ore;

14.4. nustato sieros dioksido, azoto oksidų, ozono, anglies monoksido, kietųjų dalelių koncentracijas aplinkos ore;

14.5. nustato vandens mėginių ekotoksiškumą

14.6. nustato radiacinį užterštumą ir atlieka radionuklidų analizę;

14.7. įvertina aplinkos elemento užterštumo lygį, atlieka teršalų sklaidos prognozę ir teikia ES ar avarijos valdymą vykdančioms institucijoms;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

14.8. paruošia šiuo įsakymu patvirtintos formos pažymas apie aplinkos užterštumo pirminį įvertinimą ekstremalios situacijos ar avarijos vietoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

V. LIETUVOS GEOLOGIJOS TARNYBOS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS VEIKSMAI ATLIEKANT APLINKOS KOKYBĖS TYRIMUS ES AR AVARIJOS ATVEJAIŠ BEI LIKVIDUOJANT JŲ PASEKMES

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

15. Teikia metodinę pagalbą tiriant pavojingus geologinius reiškinius, grunto, dirvožemio ir požeminio vandens taršą, hidrotechnikos statinių griūtis (Klaipėdos valstybinio jūros uosto teritorijoje), incidentus su cheminėmis medžiagomis ir naftos produktais, grunto, dirvožemio ir vandens taršos atvejus vandenvietėse ir jų sanitarinėse apsaugos zonose ir kitus užregistruotus pavojingų medžiagų netiesioginio išleidimo į požeminius vandenis avarinius atvejus.

16. Vadovaudamasis tyrimų rezultatais, rengia ir teikia ekspertines išvadas ir, esant galimybei, prognozes apie ES ar avarijos poveikį žemės gelmėms, gruntui (dirvožemiui) ir požeminiam vandeniui, nustato teršalų patekimo mastą ir, esant galimybei, teikia jų sklaidimo prognozes ES ar avarijos valdymą vykdančioms institucijoms. Paruošia aplinkos užterštumo ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

VI. LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBOS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS VEIKSMAI ATLIEKANT APLINKOS KOKYBĖS TYRIMUS ES AR AVARIJOS ATVEJAI BEI LIKVIDUOJANT JŲ PASEKMES

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

17. ES ar avarijos atvejais, susijusiais su radioaktyvių, cheminių, biologiškai pavojingų ir kitų teršiančių medžiagų patekimu į aplinką, kas valandą nuo pranešimo apie ES ar avariją gavimo teikia faktinę hidrometeorologinę informaciją ir prognozes šias situacijas valdančioms institucijoms, AAA ir RAAD, kurio kontroliuojamoje teritorijoje įvyko ES ar avarija.

7 skyrius. *Neteko galios nuo 2011-07-10*

Skyriaus naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-569
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-510
redakcija)

APLINKOS MINISTERIJOS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO CENTRO SUDĖTIS

Aplinkos viceministras – Centro vadovas;

Aplinkos apsaugos agentūros direktorius – Centro vadovo pavaduotojas.

Nariai:

Aplinkos ministerijos Atliekų departamento direktorius;

Aplinkos ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas;

Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento direktorius;

Aplinkos ministerijos Ekonomikos ir tarptautinių ryšių departamento direktorius;

Aplinkos ministerijos Miškų departamento direktorius;

Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento direktorius;

Aplinkos ministerijos Vandenių departamento direktorius;

Aplinkos ministerijos Visuomenės informavimo ir švietimo skyriaus vedėjas;

Generalinis miškų urėdas;

Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorius;

Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorius;

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorius;

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO CENTRO NUOSTATAI

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ekstremalių situacijų valdymo centro nuostatai reglamentuoja ekstremalių situacijų (toliau – ES) ar avarijų likvidavimą ir tyrimą, žmonių ir aplinkos apsaugą kilus ES ar avarijai, siekiant užtikrinti tinkamą gyventojų apsaugą ir riboti avarijų padarinių poveikį žmonėms ir aplinkai.

2. Aplinkos ministerijos Ekstremalių situacijų valdymo centras (toliau – Centras) koordinuoja Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių ir ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priklausančių institucijų veiklą ekstremalių situacijų ar avarijų atvejais.

3. Centras pradeda veikti, kai yra pasiekiami ar viršijami Ekstremalių įvykių kriterijai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Žin., 2006, Nr. [29-1004](#); 2009, Nr. [153-6928](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

4. Kasdienines Centro funkcijas vykdo Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

5. Centras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymu (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#); 2009, Nr. [159-7207](#)), kitais teisės aktais ir šiais nuostatais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

6. Centro sudėtis sudaroma ir keičiama aplinkos ministro įsakymu ir vykdo Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtas funkcijas ES ar avarijų atvejais. Centrą sudaro: Centro vadovas, pavaduotojas ir nariai, kurių dalyvavimas kiekvienu atveju priklauso nuo įvykusios ES ar avarijos pobūdžio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

II. CENTRO UŽDAVINYS

7. Centro uždavinys – vadovauti Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių ir ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priklausančių institucijų veiklai įvykus ES ar avarijai, kai susidariusios ES ar avarijos metu yra pasiekiami ar viršijami Ekstremalių įvykių kriterijai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

III. CENTRO FUNKCIJOS

8. ES ar avarijos atvejais Centras vykdo šias pagrindines funkcijas:

8.1. Centro vadovas, gavęs pranešimą iš AAA apie ES ar avariją, sprendžia apie posėdžio sušaukimo būtinumą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

8.2. įvertinęs ES ar avarijos keliamą pavojų aplinkai ir galimus padarinius bei jos pobūdį, Centras teikia konsultacijas ir rekomendacijas ES ar avarijos valdymą vykdančioms institucijoms (Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centrui, Policijos informacijos valdybai, Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai, Radiacinės saugos centrui), padeda AAA ir regiono aplinkos apsaugos departamentui, kurio teritorijoje įvyko ES ar avarija, tinkamai kontroliuoti ekstremalios situacijos lokalizavimo ir padarinių šalinimo darbus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

8.3. rengia ir teikia informaciją apie ES ar avarijos lokalizavimo bei pašalinimo eigą, jos pasekmes ir padarinius, ataskaitas bei pasiūlymus aplinkos ministrui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijai;

8.4. aplinkos ministro pavedimu rengia siūlymus bei sprendimų projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijai dėl tarpininkavimo, kad Vyriausybė įstatymų nustatyta tvarka skirtų lėšas, reikalingas ES ar avarijos lokalizavimo ir padarinių šalinimo darbams;

8.5. organizuoja operatyvinius ryšius tarp ministerijų, kitų institucijų, esančių ES ar avarijos zonoje;

8.6. prireikus sudaro konsultantų ir ekspertų grupes iš aukštųjų mokslo įstaigų, mokslo tiriamųjų institutų, ministerijų ir kitų valstybės institucijų specialistų, kurie teiktų techninę pagalbą ir konsultuotų priimant sprendimus dėl ES ar avarijos lokalizavimo ir padarinių šalinimo;

8.7. rengia informaciją apie ES ar avarijas visuomenei, valstybės valdymo ir savivaldybės institucijoms.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

9. Centro veikla prevencijos srityje:

9.1. svarsto civilinės saugos organizavimo klausimus Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose;

9.2. svarsto Aplinkos ministerijos ekstremalių situacijų valdymo planus;

9.3. svarsto parengtus teisės aktų projektus civilinės saugos klausimais;

9.4. organizuoja ES ar avarijos valdymo treniruotes, susijusias su ekstremaliomis situacijomis Aplinkos ministerijos kompetencijos srityje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

IV. CENTRO TEISĖS

10. Centras, vykdydamas jam pavestus uždavinius ir funkcijas, turi teisę:

10.1. gauti iš objektų valdytojų išsamią informaciją apie išteklius ir priemones ES ar avarijos likvidavimui, o įvykus ES, – informaciją apie susidariusią ekstremalią situaciją, taip pat turimą informaciją iš ministerijų, kitų institucijų, savivaldybės institucijų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

10.2. suderinęs su aplinkos ministru, teikti siūlymus ir rekomendacijas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijai, Krizių valdymo centrui prie Krašto apsaugos ministerijos, ministerijoms, valstybės valdymo institucijoms, ūkio subjektams dėl pasirengimo ES ar avarijai;

10.3. prireikus teikia aplinkos ministrui pasiūlymus dėl ekspertų kvietimo (ir iš užsienio valstybių) ES ar avarijos padarinių šalinimo darbų technologijų parinkimui;

10.4. nagrinėti galimybes ir teikti pasiūlymus aplinkos ministrui dėl bendradarbiavimo bei pagalbos suteikimo galimų ES ar avarijos atvejais, sutarčių su kaimyninėmis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis sudarymo;

10.5. prireikus siųsti ministerijos ar jai pavaldžių institucijų specialistus į ES ar avarijos zoną, padėti organizuoti ES ar avarijos pasekmių vertinimo, jų lokalizavimo bei likvidavimo darbus;

10.6. kreiptis pagalbos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisiją materialiniams ištekliams, panaudotiems ES ar avarijos lokalizavimui ir pasekmių likvidavimui, kompensuoti.

V. CENTRO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

11. Pagrindinė Centro veiklos forma – posėdžiai, kurie vyksta įvertinus ES ar avarijos mastą ir Centro vadovui apie tai priėmus sprendimą. Posėdyje dalyvauja Centro nariai priklausomai nuo įvykusios ES ar avarijos pobūdžio (aplinkos oro, vandens telkinių, dirvožemio teršimo, augalijos naikinimo ir t. t.).

12. Centro veiklai vadovauja Centro vadovas, o jei jo nėra, – pavaduotojas.

13. Centro vadovas:

13.1. organizuoja Centro darbą;

13.2. atstovauja Aplinkos ministerijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijoje ir Krizių valdymo centre prie Krašto apsaugos ministerijos;

13.3. įvertina ir apibendrina gautą informaciją iš AAA apie įvykusią ES ar avariją ir priima sprendimą dėl posėdžio sušaukimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

13.4. informuoja aplinkos ministrą apie ES ar avariją, jos susidarymo priežastis, aplinkos užterštumo lygį, priemones, kurių imtasi ar numatoma imtis ES ar avarijos likvidavimui;

13.5. apie posėdyje priimtus sprendimus dėl ES ar avarijos valdymo informuoja AAA, kuri teikia raštiškus ir žodinius nurodymus ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priklausančių institucijų ir įstaigų vadovams nepriklausomai nuo jų pavaldumo organizuojant darbus, susijusius su ES ar avarijos lokalizavimu ir pasekmių likvidavimu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

13.6. esant reikalui, sudaro specialistų grupes, kurių darbas organizuojamas ministerijoje arba įvykio vietoje, siekiant teikti reikiamą pagalbą ES ar avarijos valdymą vykdančioms institucijoms.

14. *Neteko galios nuo 2011-07-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

15. Centro nariai teikia siūlymus Centro vadovui dėl ES ar avarijos valdymo koordinavimo, židinio lokalizavimo ir padarinių šalinimo darbų.

VI. CENTRO LIKVIDAVIMAS

16. Ekstremalių situacijų valdymo centras likviduojamas aplinkos ministro įsakymu.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ IR JŲ PADARINIŲ LIKVIDAVIMO VALDymo KONTROLĖS PROTOKOLAS

Reg. Nr.

Dokumentas

Nr.	Data	val.	min.
-----	------	------	------

ES data

			val.	min.
--	--	--	------	------

RAAD	MA, RA	vietovė

Organizacija	
---------------------	--

Informacija apie ES

Iš ko gautas pranešimas	Ivykis
Pranešimą priėmė	

Informacijos perdavimas

Kam perduota informacija	Data	Val.	Min.	Perdavimo būdas	Kas perdavė

ES valdymas

Tarnybų ES likvidavimui iškviėtimas	Pastabos, kontrolės užduotys ir jų vykdymas

Priemonių, užtikrinančių, kad teršalai neplistų, panaudojimas	

Kita	

ES pasekmių vertinimo ir likvidavimo priemonės

Priemonės (tyrimai, valymas)	Pastabos, kontrolės užduotys ir jų vykdymas likviduojant pasekmes

Organizacinės prevencinės priemonės

Duoti privalomi nurodymai arba atlikti patikrinimai, siekiant išvengti ES

Objektas (įmonės, institucijos pavadinimas)	Turinys

Sankcijų taikymas

Paskirta administracinė bauda	Kas baudžiamas	Baudos dydis

Žalos įvertinimas atliktas	Data	Žalos dydis	Ieškinys pateiktas, kam, data

Ieškinys išieškotas, data	Bauda sumokėta, data

Kontrolė baigta

m.	mėn.	d.

Išvados ir pasiūlymai

Protokolą užpildė

Pareigos, vardas, pavardė	Parašas

Priedai

	Lapų sk.
--	-----------------

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ AR AVARIJŲ SUDĖTINGUMO LYGIŲ SKALĖ

1. Pirmas lygis (sudėtingi įvykiai su sunkiai prognozuojama eiga):

- 1.1. Cheminių medžiagų sandėlių gaisrai;
- 1.2. Pavojingų cheminių medžiagų > 0,5 tonos išsiliejimas mieste, gyvenvietėje arba netoli jų;
- 1.3. Cheminių medžiagų > 5 tonų išsiliejimas ir gaisras;
- 1.4. Cheminių medžiagų > 10 tonų išsiliejimas į paviršinį vandenį (upes, ežerus) ir gruntą (dirvožemį);
- 1.5. Naftos produktų > 10 tonų išsiliejimas, išskyrus į paviršinį vandenį (upes, ežerus) ir gruntą;
- 1.6. Avarija, gaisras arba sprogimas AB „Achema“;
- 1.7. Avarija, gaisras arba sprogimas AB „Lifosa“;
- 1.8. Avarija, gaisras arba sprogimas AB „Mažeikių nafta“;
- 1.9. Plastmasių ir jų gamybos žaliavų > 10 tonų sandėlių gaisrai;
- 1.10. Kauno HE užtvankos griūtis;
- 1.11. Avarijos pramoniniuose šaldytuvuose;
- 1.12. Radiacinis užterštumas, viršijantis 2,5 $\mu\text{Sv/h}$ (arba 250 $\mu\text{R/h}$).

2. Antras lygis: visi kiti specifiniai atvejai.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

PRANEŠIMAS APIE EKSTREMALIĄ SITUACIJĄ AR AVARIJĄ
200 m. _____ d.

(Aplinkos ministerijos struktūrinio padalinio ar institucijos pavadinimas)

Ekstremalios situacijos (toliau – ES) įvykio ar avarijos data, laikas:

ES įvykio ar avarijos vieta, adresas:

Objekto, kuriame įvyko ES (avarija), pavadinimas:

Trumpas ES ar avarijos apibūdinimas:

Ar ES (avarija) lokalizuota ir sustabdyta:

Įvertinimas pagal ES sudėtingumo lygių skalę bei galimo poveikio aplinkai mastas ir prognozė:

Kokios pagalbos reikia aplinkos taršos tyrimams atlikti:

Pranešėjas: _____
(Pareigos) (Vardas, pavardė) (Parašas)

Tel./faks.

El. paštas

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

PIRMINIŲ TYRIMŲ PROTOKOLAS

200 m. _____ d. Nr. ____

Ekstremalios situacijos (ES) ar avarijos vieta ir trumpas apibūdinimas:

— _____
(adresas, geografinės koordinatės ir kt.)

Tyrimų objektas (oras, vanduo, dirvožemis ir kt.): _____

Analizės atlikimo data: _____

Tyrimo laikas (pradžia ir pabaiga): _____

Gauti tyrimų rezultatai:

Tyrimų objektas	Tyrimo vieta (numeris, taškas) pagal schemą	Teršalas	Nustatyta koncentracija (C), matavimo vnt.	Ribinė vertė (RV)*	Normatyvo viršijimas, kartais C/RV
1	2	3	4	5	6

*Lietuvos Respublikoje nustatyti teršalų koncentracijos atskiruose aplinkos elementuose normatyvai.

PRIEDAS. Tyrimo vietų schema.

Kitos žymos: _____
(matavimo prietaisai, laboratorinės priemonės ir kt.)

Tyrimus atliko: _____
(pareigos) (vardas, pavardė) (parašas)

Protokolas perduotas: _____
(pareigos) (vardas, pavardė) (parašas)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

(Institucijos pavadinimas)

PAŽYMA
APIE APLINKOS UŽTERŠTUMO PIRMINĮ ĮVERTINIMĄ EKSTREMALIOS SITUACIJOS
AR AVARIJOS VIETOJE

1. Ekstremalios situacijos (toliau – ES) įvykio ar avarijos data, laikas:
2. ES įvykio ar avarijos vietos koordinatės LKS-94 koordinatinių sistemoje:
3. ES įvykio ar avarijos pobūdis:
4. Pirminių tyrimų aplinkos objektas (oras, vanduo, dirvožemis, augalija ir kt.):
5. Aplinkos užterštumo tyrimų rezultatai, jų įvertinimas pagal galiojančias aplinkos kokybės normas:
6. Meteorologinių ir hidrologinių sąlygų įvertinimas bei jų galimas poveikis:
7. Aplinkos tyrimus atlikusios organizacijos pavadinimas:

(Pareigos)

(Vardas, pavardė)

(Parašas)

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2008 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. D1-569

APLINKOS MINISTERIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ BEI MINISTERIJAI PAVALDŽIŲ IR JOS REGULIAVIMO SRIČIAI PRISKIRTŲ INSTITUCIJŲ INFORMAVIMO APIE YPATINGAS RADIACINES SITUACIJAS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Tvarkos aprašas reglamentuoja pasikeitimą informacija bei duomenimis tarp Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priskirtų institucijų, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos ir Radiacinės saugos centro (toliau – Atsakingų institucijų) ypatingų radiacinių situacijų Lietuvoje ar kitose šalyse atvejais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

2. Ypatinga radiacinė situacija – yra ekstremali situacija, kai jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galia viršija 300 nSv/h (nanosivertų per valandą), radiacinė avarija, incidentas branduoliniame objekte ar branduolinės veiklos metu, dėl kurių įvyko arba gali įvykti radioaktyviųjų medžiagų išmetimas į aplinką, galintis turėti neigiamą radiacinį poveikį gyventojams bei aplinkai.

II. ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ FUNKCIJOS

3. Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA) vykdo automatizuotą jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios monitoringą (toliau – Monitoringą), pasitelkdama nuolat veikiančią radiacinio pavojaus perspėjimo ir monitoringo informacinę sistemą (toliau – RADIS), kaupia bei analizuoja Monitoringo duomenis ir atlieka radionuklidų pernašos prognozę (jei ypatinga radiacinė situacija įvyko Lietuvos Respublikos teritorijoje arba ne toliau kaip 200 km nuo valstybinės sienos visomis kryptimis). Radionuklidų pernašos prognozė atliekama naudojantis pranešimų apie branduolines avarijas ir sprendimų priėmimo paramos sistema (toliau – ARGOS), pagal meteorologinius duomenis ir iš Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) gauta informacija apie radionuklidų išmetimą į aplinkos orą. AAA ypatingų radiacinių situacijų atvejais teikia Atsakingoms institucijoms informaciją apie jonizuojančios spinduliuotės gama dozės galios lygį bei prognozuojamą radionuklidų pernašą aplinkos ore, taip pat suteikia galimybę VATESI, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos Radiacinės saugos centrui savarankiškai atlikti radionuklidų pernašos aplinkos ore prognozę (naudojantis jų įstaigose įrengtomis ARGOS darbo stotimis ir ryšiu su pagrindine ARGOS duomenų baze, esančia AAA).

4. AAA teikia informaciją apie ypatingas radiacines situacijas Atsakingoms institucijoms bei kitoms institucijoms pagal Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priklausančių institucijų veiksmų ekstremalių situacijų ar avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo tvarkos aprašą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

5. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Hidrometeorologijos tarnyba) teikia hidrometeorologinę informaciją ir prognozes ypatingų radiacinių situacijų Lietuvoje atvejais AAA ir VATESI; jei ypatinga radiacinė situacija įvyko toliau kaip 200 km nuo valstybės sienos, prognozuoja pernašą, kreipiasi į Tulūzos–Exeterio regioninį specializuotą meteorologijos centrą dėl radionuklidų pernašos ir nusodinimo prognozių teikimo ir perduoda jas AAA ir VATESI.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

6. Aplinkos ministerijos Visuomenės informavimo ir švietimo skyrius teikia Aplinkos ministerijos vadovybei, struktūriniams padaliniais bei pavaldžioms institucijoms visą žiniasklaidoje pasirodžiusią informaciją apie galimą radiacinį pavojų bei teikia iš AAA gautą informaciją apie ypatingas radiacines situacijas visuomenei ir žiniasklaidai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

III. RADIS MONITORINGO VYKDYMO IR DUOMENŲ TEIKIMO TVARKA

7. AAA teikia Atsakingoms institucijoms informaciją apie jonizuojančios spinduliuotės gama dozės galios lygį, remiantis radiacinio pavojaus perspėjimo ir monitoringo informacinę sistema (RADIS), kurią sudaro:

7.1. 7 automatinės gama radiacijos monitoringo AGIR stotys;

7.2. 9 automatinės gama radiacijos monitoringo PMS stotys bei mobilioji monitoringo stotis GR-660;

7.3. 3 automatinės gama radiacijos monitoringo ALNOR stotys;

7.4. centriniai kompiuteriai – tarnybinės stotys su duomenų bazėmis;

7.5. ARGOS tarnybinės bei darbo stotys.

8. AAA periodiškai analizuoja Monitoringo duomenis, kurie pateikiami ir nuolat automatiškai atnaujinami interneto tinklalapyje: <http://193.219.133.11/v2>.

9. AAA monitoringo stočiai ar stotims išmatavus jonizuojančios spinduliuotės gama dozės galią, viršijančią 300 nSv/h, (pasiekiamas ypatingos radiacinės situacijos kriterijus), RADIS sistema automatiškai siunčia perspėjimo signalą – tekstinį pranešimą į RADIS specialistų mobiliuosius telefonus-komunikatorius su trumpu priežasties aprašymu.

10. AAA specialistai patikrina RADIS sistemos būklę ir, įsitikinę perspėjimo signalo pagrįstumu, įjungia dažnesnį monitoringo stočių apklausos režimą – ne rečiau nei kas vieną valandą. AAA nedelsdama telefonu informuoja Atsakingas institucijas (1 priedas). Monitoringo duomenis AAA kas valandą pagal nustatytą formą (2 priedas) siunčia Atsakingoms institucijoms.

11. Jei susidarius ypatingai radiacinei situacijai yra pasiekiami ar viršijami Ekstremalių įvykių kriterijai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [29-1004](#); 2009, Nr. [153-6928](#)), AAA nedelsdama informuoja Aplinkos ministerijos vadovybę bei Ekstremalių situacijų valdymo centro vadovą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

12. Gavus neoficialią ar anoniminę informaciją apie galimą radiacinį pavojų, AAA sprendimu monitoringo stotys gali būti pradamos apklausti dažnesniu apklausos režimu – kas valandą. Apie tai telefonu nedelsiant informuojamos Atsakingos institucijos (1 priedas). Esant jų prašymui, Atsakingoms institucijoms kas valandą pagal nustatytą pranešimo formą (2 priedas) teikiami Monitoringo duomenys.

13. Gavusi oficialią informaciją apie ypatingas radiacines situacijas iš kitų Atsakingų institucijų AAA nedelsdama apie tai informuoja Aplinkos ministerijos vadovybę, Visuomenės informavimo ir švietimo skyrių, Aplinkos ministerijos ekstremalių situacijų valdymo centro vadovą bei Hidrometeorologijos tarnybą, kitas Atsakingas institucijas (1 priedas), o esant būtinybei, – kitas institucijas pagal Aplinkos ministerijos administracijos padalinių bei ministerijai pavaldžių ir jos reguliavimo sričiai priklausančių institucijų veiksmų ekstremalių situacijų ar avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

14. Gavusi pranešimą apie ypatingą radiacinę situaciją ir įsitikinusi jo pagrįstumu, AAA per 1 val. (po to – kas valandą) turi pateikti Monitoringo duomenis pagal nustatytą formą (2 priedas) Atsakingoms

institucijoms (1 priedas) bei pagal gautus duomenis atlikti ir pateikti Atsakingoms institucijoms radionuklidų pernašos prognozę.

15. Hidrometeorologijos tarnyba teikia AAA ir VATESI hidrometeorologinę informaciją ir prognozes, reikalingas radionuklidų pernašos prognozei atlikti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

16. Dažnesnė monitoringo stočių apklausa ir duomenų teikimas nutraukiamas AAA sprendimu, jeigu jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios lygis neviršija foninio lygio ir nenumatomas jo padidėjimas, ir apie tai informuojamos Atsakingos institucijos. Duomenys gali būti tebetiekiami esant Atsakingų institucijų prašymui.

17. Pasikeitus 1 priede nurodytų institucijų telefonams, Atsakingos institucijos apie tai nedelsdamos informuoja kitas 1 priede nurodytas institucijas žodžiu bei raštu ir per 3 darbo dienas parengia 1 priedo pakeitimo projektą ir pateikia jį tvirtinti ministrui.

Aplinkos ministerijos struktūrinių
padalinių pavaldžių ir kitų institucijų
informavimo apie ypatingas radiacines
situacijas tvarkos aprašo
1 priedas

ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ SĄRAŠAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

APLINKOS MINISTERIJOS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO CENTRAS

faks. (8 5) 266 3663

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA

mob. tel. 8-698 44074 (24 val.); faks. (8 5) 266 1587

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

tel./faks. (8 5) 266 2835; mob. tel. 8-686 17 489; 8-686 84 717

Skirsnis. *Neteko galios nuo 2011-07-10*

Skirsnio naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

tel. (8 5) 272 2952; (8 5) 275 1194; (8 5) 271 5065; faks. (8 5) 272 6912

PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

tel. (8 5) 271 7511; (8 5) 271 7512; faks. (8 5) 271 7513

RADIACINĖS SAUGOS CENTRAS

tel. (8 5) 264 4720; mob. tel. 8-698 10328; 8-698 3314; faks. (8 5) 264 4721

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

Aplinkos ministerijos struktūrinių
padalinių, pavaldžių ir kitų institucijų
informavimo apie ypatingas radiacines
situacijas tvarkos aprašo
2 priedas

PRANEŠIMAS

JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS GAMA DOZĖS GALIOS MONITORINGO DUOMENYS

Pranešimo data ir laikas (metai, mėnuo, diena, val., min. (vietos laiku):							
KAM:	Aplinkos ministerija faks. (8 5) 266 3663 Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija faks. (8 5) 266 1587 Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba faks. (8 5) 272 6912 Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas faks. (8 5) 271 7513 Radiacinės saugos centras faks. (8 5) 264 4721						
RENGĖ:	Aplinkos apsaugos agentūra tel./faks. (8 5) 266 2835, mob. tel. 8-686 17489, 8-686 84 717						
1. Ypatingos radiacinės situacijos aprašymas (data, laikas, vieta): Jeigu prieš tai buvo gautas VATESI pranešimas, – nurodoma tik įvykio vieta ir data. Kitais atvejais pildoma. 2. Atliekami veiksniai: Nurodoma informacija apie monitoringo sistemos būklę, matavimo režimą.							
3. Jonizuojančiosios spinduliuotės gama dozės galios monitoringo duomenys: (6 grafa pildoma tik gavus pranešimą apie įvykį branduoliniame objekte)							
Dozės galia, nSv/h	Vietos laikas, val., min.	Stotis	Atstumas nuo Ignalinos atominės elektrinės, km	Kryptis, laipsniais	Debesyje, taip (ne) (jei yra duomenys)	Tempera- tūra, °C (jei yra duomenys)	Krituliai, mm/h (jei yra duomenys)
1	2	3	4	5	6	7	8
		Vilnius	128	220			
		Kaunas	188	246			
		Klaipėda	336	273			
		Šiauliai	204	281			
		Alytus	204	231			
		Turmantas	12	330			
		Visaginas	8	263			
		Rimšė	10	220			
		Mačionys	3	104			
		Biržai	128	302			
		Dotnuva	168	265			
		Dūkštas	20	241			
		Kybartai	260	247			
		Lazdijai	244	233			
		Panevėžys	136	276			

		Raseiniai	216	265			
		Šilutė	320	266			
		Ukmergė	120	253			
		Utena	60	259			
		Tilžė	8	13			
		Rūgšteliškės	40	262			
4. Kito pranešimo laikas:							
Nurodyti, kada ir dėl kokios priežasties duomenų siuntimas bus nutrauktas.							
5. Pranešimą rengė:							
(pareigos)		(vardas, pavardė)		(parašas)			

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

3 priedas. Neteko galios nuo 2011-07-10

Priedo naikinimas:

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-704](#), 2004-12-29, Žin., 2005, Nr. 4-79 (2005-01-11), i. k. 104301MISAK00D1-704

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 248 "Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo" papildymo ir pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-569](#), 2008-10-27, Žin., 2008, Nr. 129-4937 (2008-11-11), i. k. 108301MISAK00D1-569

Dėl aplinkos ministro 2003 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 248 "Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-510](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 83-4053 (2011-07-09), i. k. 111301MISAK00D1-510

Dėl aplinkos ministro 2003 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 248 "Dėl Aplinkos ministerijos atsakingų institucijų veiksmų ekstremalių situacijų ar avarijų atvejais ir avarijų padarinių likvidavimo valdymo" pakeitimo